

2024-05-13

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2024-00553

Nya riktlinjer för skyddade personuppgifter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Kommunfullmäktige antar stadsledningskontorets förslag till riktlinjer för skyddade personuppgifter enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad den 13 maj 2024.

Sammanfattning av ärendet

I revisionskrivelse och revisionsrapport 4 2023 Granskning av kommunens hantering av skyddade personuppgifter rekommenderades kommunstyrelsen bland annat att upprätta och anta ett kommunövergripande styrdokument för hanteringen av skyddade personuppgifter. Kommunstyrelsen (2 oktober 2023 § 293) instämde i revisorernas bedömning att det finns skäl för ett kommunövergripande styrdokument. Utifrån det identifierade behovet har stadsledningskontoret tagit fram ett förslag till styrdokument inom området.

Antalet personer som lever med skyddade personuppgifter har ökat de senaste åren. Stadsledningskontoret ser ett behov av ett kommunövergripande styrdokument som anger kommunens ramar och inriktning inom området. Det inbegriper bland annat vad kommunens verksamheter förväntas göra för att stärka skyddet för personer med skyddade personuppgifter. Genom ett gemensamt styrande dokument får såväl chefer som medarbetare ett stöd och verktyg i arbetet med hantering av skyddade personuppgifter.

Ärendet

Bakgrund

I revisionskrivelse och revisionsrapport 4 2023 Granskning av kommunens hantering av skyddade personuppgifter (dnr KFKS-2023-00574) rekommenderades kommunstyrelsen bland annat att upprätta och anta ett kommunövergripande styrdokument för hanteringen av skyddade personuppgifter. Kommunstyrelsen (2 oktober 2023 § 293) instämde i revisorernas bedömning att det finns skäl för ett kommunövergripande

styrdokument som anger kommunens ramar och inriktning inom området vilket bland annat inbegriper vad kommunens verksamheter förväntas göra för att stärka skyddet för personer med skyddade personuppgifter. Utifrån det identifierade behovet har stadsledningskontoret tagit fram ett förslag till styrdokument inom området.

Vad är skyddade personuppgifter?

Uppgifter som finns i folkbokföringen är som huvudregel offentliga. I vissa fall kan det dock skada en person om uppgifter om personen lämnas ut. Det kan till exempel gälla den som riskerar att utsättas för hot eller förföljelse. Personen kan då ansöka om skyddade personuppgifter. Skyddet ska förhindra att uppgifter om den enskilde sprids.

Det finns tre nivåer av skyddade personuppgifter:

Skyddad folkbokföring är den högsta nivån av skyddade personuppgifter som man kan ansöka om hos Skatteverket. Det innebär att den utsatta personen folkbokförs på en annan folkbokföringsort än där hen är bosatt. Det kan bli aktuellt för någon som riskerar att utsättas för brott, förföljelse eller allvarliga trakasserier. Det ställs även krav på att personen själv, utifrån sin förmåga, agerar så att skyddet får en effekt.

Sekretessmarkering är en lägre nivå av skyddade personuppgifter än skyddad folkbokföring och ställer inte samma krav på skyddets effekt. Sekretessmarkeringen ska göra det svårare för andra att ta del av en persons personuppgifter. Markeringen fungerar som en varningssignal för myndigheter vid hanteringen av den enskildes personuppgifter.

Fingerade personuppgifter kan ges i de fall en person är utsatt för allvarlig brottslighet och hotas till liv, hälsa, frihet eller frid. Det innebär att den drabbade personen får nya identitetsuppgifter, t.ex. ett nytt namn och nytt personnummer. Skyddet används enbart i undantagsfall, som en sista utväg när alla andra åtgärder är otillräckliga. Ansökan om fingerade personuppgifter görs hos Polismyndigheten.

Denna riktlinje gäller enbart skyddad folkbokföring och sekretessmarkering. Vid fingerade personuppgifter känner kommunen inte till den tidigare identiteten och det går inte heller att se att den nuvarande identiteten är fingerad.

Behov av ett kommunövergripande styrdokument för skyddade personuppgifter

Antalet personer som lever med skyddade personuppgifter har ökat de senaste åren. I dag beräknas cirka 28 000 personer leva med skyddad folkbokföring eller sekretessmarkering.¹

¹ [Skatteverket ska bidra till säkrare hantering av skyddade personuppgifter - Regeringen.se](#)

Stadsledningskontoret ser ett behov av ett kommunövergripande styrdokument för hantering av skyddade personuppgifter. Hitintills har kommunen, via medarbetarsidorna på nacka.se, gett vägledning om hur arbetet med skyddade personuppgifter bör se ut och vikten av att i varje enskilt fall göra en riskbedömning och handlingsplan. Utifrån den bredd av verksamheter som finns i kommunen (exempelvis elever, biståndssökande, bygglovssökande och medarbetare) har det funnits skäl att varje enhet prioriterar att anta egna rutiner inom sina respektive ansvarsområden för att säkerställa att de som har skyddade personuppgifter får rätt skydd inom den specifika verksamheten. Många statliga myndigheter såsom exempelvis Skolverket, Socialstyrelsen och Integritetsskyddsmyndigheten har även tagit fram specifika vägledningar som är mer verksamhetsspecifika och som kommunens verksamheter kunnat ta avstamp i vid utformande av egna rutiner.

Stadsledningskontoret bedömer dock att det finns skäl för ett kommunövergripande styrdokument som anger kommunens ramar och inriktning inom området vilket bland annat inbegriper vad kommunens verksamheter förväntas göra för att stärka skyddet för personer med skyddade personuppgifter. Genom ett gemensamt styrande dokument får såväl chefer som medarbetare ett stöd och verktyg i arbetet med hantering av skyddade personuppgifter.

Stadsledningskontorets utredning samt förslag till riktlinjer för skyddade personuppgifter

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag till riktlinjer för skyddade personuppgifter. För att få ett brett och verksamhetsnära perspektiv har stadsledningskontoret gett ett antal tjänstepersoner inom olika verksamheter möjlighet att lämna synpunkter på ett utkast till riktlinjerna. Det gäller tjänstepersoner inom enheten för ledning och säkerhet, välfärd skola, välfärd samhällsservice, sociala omsorgsprocessen, utbildningsenheten, arbets- och etableringsenheten, bygglovsenheten, personalenheten, juridik- och kanslistaben, digitaliseringsenheten, kultur- och fritidsenheten och fastighetsenheten.

Förslaget på riktlinjer innehåller i korthet följande:

- Syftet med de föreslagna riktlinjerna är att säkerställa att skyddade personuppgifter hanteras på rätt sätt.
- Riktlinjerna föreslås gälla för alla nämnder i kommunen och de kommunala bolagen. Det innebär att riktlinjerna även gäller för samtliga enheter och verksamheter inom kommunen.
- I riktlinjerna framhålls initialt att den som har skyddade personuppgifter också har ett eget ansvar att själv upplysa kommunen om detta.

- Respektive verksamhet i kommunen ska ha interna rutiner som är anpassade utifrån verksamhetens målgrupp/kunder så att skyddade personuppgifter hanteras korrekt.
- Kretsen av personer som har behörighet att ta del av skyddade personuppgifter ska begränsas så långt som möjligt.
- Respektive verksamhet/enhet inom kommunen ansvarar för att samtliga berörda medarbetare har goda kunskaper om regelverket för skyddade personuppgifter.
- För att kommunen ska kunna hantera skyddade personuppgifter riskfritt ska särskild hänsyn tas till hanteringen av skyddade personuppgifter redan vid utveckling och upphandling av verksamhetsstöd.
- Varje enhet/verksamhet ska ha en uppdaterad risk- och konsekvensanalys utifrån enhetens/verksamhetens målgrupp/kunder (som innehar skyddade personuppgifter). Resultatet av analysen utgör underlag för de verksamhetsspecifika rutinerna för hanteringen av skyddade personuppgifter.
- Åtkomst till skyddade personuppgifter ska loggas i de IT-system/digitala verksamhetssystem där det finns möjlighet till det, för att göra det möjligt att i efterhand kontrollera vilka som tagit del av uppgifterna.
- Kommunstyrelsen är ansvarig för att löpande följa upp riktlinjerna och dess efterlevnad.

För att implementera riktlinjerna kommer juridik- och kanslistaben under hösten 2024 att se över hur dessa ska kommuniceras inom kommunen för att säkerställa att riktlinjerna införlivas inom samtliga nämnder och kommunala bolag. Det kan exempelvis finnas behov av utbildningsinsatser samt mallar för risk- och konsekvensanalyser.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser. Om kommunen däremot inte skulle leva upp till kraven i dataskyddsförordningen skulle det däremot kunna bli aktuellt med sanktionsavgifter.

Konsekvenser för barn

Uppgifter om barn och unga anses vara särskilt skyddsvärda enligt dataskyddsförordningen. Det är därför av stor vikt att dessa hanteras på ett säkert sätt. De förslagna riktlinjerna kommer att hjälpa kommunen i detta arbete.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 13 maj 2024

Bilaga 1 – Förslag till riktlinjer för skyddade personuppgifter

Sara Lauri
Kanslidirektör
Stadsledningskontoret

Julia Tham
Utredare
Juridik- och kanslistaben